

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

**Збірник матеріалів
II –ї Всеукраїнської
науково-методичної конференції**

08 - 10 квітня 2020 року, м. Одеса

У збірнику опубліковано матеріали II-Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти», яка проходила 08 - 10 квітня 2020 року на базі Одеської національної академії харчових технологій.

Для педагогічних та науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, усіх, хто цікавиться питаннями забезпечення якості вищої освіти.

Рекомендовано до друку Оргкомітетом конференції

Редакційна колегія:

Єгоров Б.В.	- ректор Одеської національної академії харчових технологій, д. т. н., професор (голова редакційної колегії)
Трішин Ф.А.	- проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к. т. н., доцент (заступник голови редакційної колегії)
Дец Н.О.	- начальник навчального відділу, к.т.н., доцент
Корнієнко Ю.К.	- директор центру дистанційного навчання, к. ф.-м. н., доцент
Кручек О.А.	- начальник відділу контролю якості та сертифікації, к. т. н., доцент
Мураховський В.Г.	- директор Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти, к. ф.-м. н., доцент
Сярова А.С.	- методист Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти

Оргкомітет II-Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти» може не поділяти думку учасників. Відповідальність за зміст і достовірність поданого матеріалу несуть учасники.

групах, або індивідуально, викладачі - створювати власні курси в які можуть бути включені лекції у формі відео, аудіо записів, презентацій тощо, інтерактивні лабораторні роботи, практичні заняття, методичні вказівки різноманітні форми контролю у вигляді рефератів, контрольних робіт, тестів. При цьому у викладача з'являються інструменти для контролю дистанційної відвідуваності його курсу, за виконанням поставлених завдань, у студента є можливість напряму запитувати у викладача при необхідності. До таких сучасних платформ дистанційного навчання можна сьогодні віднести системи Moodle, Blackboard тощо. Їх широко використовують в розвинених країнах при навчанні студентів де за останні роки частка дистанційної складової тільки зростає. Наприклад серед країн Європи за дистанційною складовою у навчальному процесі серед перших є Німеччина (до 60 %), Велика Британія (до 50 %).

В Україні використання систем дистанційного навчання почалося після 2010 року. На сайті Міністерства освіти і науки України в розділі навчальні заклади, які надають можливість навчатись віддалено представлено лише 16 закладів освіти при тому що закладів вищої освіти різних рівнів в Україні більше 1000 тому про широке їх використання в освітньому процесі в нашій країні говорити ще зарано, хоча кількість закладів освіти які в тестовому режимі використовують дистанційну складову навчання з кожним роком збільшується. Більшою мірою для забезпечення дистанційного навчання використовується система Moodle для використання якої не потрібні спеціальні ліцензійні умови, так як її повне використання є безкоштовним. Як показує досвід передових країн світу розвиток повноцінної дистанційної складової у навчальному процесі є важливим і визначальним у підготовці високо якісних спеціалістів у своїх галузях, звертаючи увагу на це в Україні необхідно розвивати цю складову навчального процесу як основу для подальшого розвитку нашої країни.

МЕТОДОЛОГІЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ РОЗРАХУНКОВО - АНАЛІТИЧНИХ ЗАВДАНЬ, ЯК ВАГОМИХ СКЛАДОВИХ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

В.І. Мілованов, В.М. Ярошенко

Техніко-економічна ефективність енергетичних машин та установок, які знаходять широке практичне застосування у практично всіх галузях народного господарства та побуті, суттєво залежить від рівня теоретичної та взаємопов'язаної практичної підготовки фахівців із спеціальності «Енергетичне машинобудування».

Методологічні основи формування фахівців із енергетичного машинобудування першого та другого рівнів освіти лежать в основі освітньо професійних програм, які повинні враховувати відповідні рівні теоретичної та

практичної підготовки студентів та глибокого їх розуміння процесів, які відбуваються в економічному та соціально-політичному житті суспільства. Освітній процес, повинен базуватись на логіки самостійної діяльності студентів та відповідати їх індивідуальному змісту, що підвищує їх мотивацію.

Методологія формування професійних та науково-технічних навиків повинна враховувати усі методи та засоби освітнього процесу та орієнтуватись на наступні принципи та форми наукового пізнання.

1. *Системний підхід* - орієнтує студента на вивчення навчальних дисциплін, як системи, та сприйняття її як єдиного цілого з узгодженими взаємозв'язками усіх елементів і частин. Це вимагає вивчення кожної дисципліни освітньо-професійної програми, як складової системи в її зв'язку та взаємодією з іншими дисциплінами. При цьому необхідне усвідомлення впливу окремих навчальних дисциплін освітньо-професійної програми на її відповідність фаховим вимогам в цілому.

2. *Цілісний підхід* - забезпечує засвоєння навчальних дисциплін освітньо-професійної програми, в якості цілісного об'єкта, коли програма не розглядається як проста та не взаємопов'язана сума складників. Це вимагає усвідомленого та виваженого підходу при виділенні, з метою спеціального вивчення, окремих дисциплін освітньої програми. Виділення рекомендується здійснювати лише умовно, тимчасово, постійно співвідносячи отримувані результати з розвитком всього процесу в цілому. Необхідність цілісного підходу обумовлюється ще й тим, що структура навчання характеризується, як динамічна, що базується на відносній рівновазі її протилежних, внутрішніх складників і тенденцій, які зрозуміти ізольовано неможливо.

3. *Особистісний підхід* - припускає відношення до кожного студента, як до особистості, як до самосвідомого суб'єкта власного розвитку і як до суб'єкта педагогічного спілкування.

4. *Діяльнісний підхід* - вимагає встановлення єдності між усіма складниками освітньо-професійної програми з метою виконання лабораторних та практичних робіт, індивідуальних самостійних завдань та досліджень, у тому числі, при виконанні кваліфікаційної роботи бакалавра та магістра. Навчання, як відомо, являється безперервним процесом використання свого розуму для набуття нових знань та умінь. Для того, щоб навчання було творчим процесом, потрібно по максимуму замінити пояснення сприйняттям, фіксованість - рухомістю, а домисли - досвідом.

Важливою складовою навчального процесу являється самостійна робота студента з виконанням індивідуальних або колективних розрахунково-аналітичних завдань за програмою дисциплін відповідної освітньо-професійної програми

Основними принципами методології складання індивідуальних завдань для самостійної роботи являються:

- принцип єдності теорії та практики;

- принцип об'єктивності, який потребує врахування усіх факторів, які характеризують те чи інше явище;
- принцип конкретності, який вказує на суттєві сторони та закономірності об'єктивних процесів і конкретні підходи до їх оцінки;
- принцип розвитку, який полягає у формуванні наукового знання із відображенням суперечностей, кількісних та якісних змін об'єкта пізнання;
- принцип закономірності, який потребує обумовленості явищ із врахуванням відносин та зв'язків між ними.

Індивідуальна самостійна робота бакалавра або магістра формується як самостійне навчально-методичне завдання, яке має комплексний характер та пов'язане з використанням набутих студентом знань, умінь та навиків з загально технічних і спеціальних дисциплін, у тому числі, засвоєних при попередньому рівні освіти.

В індивідуальній самостійній роботі обов'язково передбачається систематизація, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань з дисциплін, які передбачаються освітньо-професійною програмою.

При складанні завдань для індивідуальної роботи необхідно охоплювати питання, пов'язані з вирішенням завдань стандартного й ситуативного характеру на рівні розрахунків, експлуатації, оптимізації та науково-технічного аналізу енергетичної установки або її складових елементів. В індивідуальному завданні (роботі) повинні досліджуватись та аналізуватись питання, які підтверджують чітку характеристику предмета та об'єкта, його особливості, опис та аналіз проведених студентом розрахунків, узагальнення результатів та їх обґрунтування.

Виконання індивідуальної роботи має ґрунтуватися на знаннях основних теоретичних та практичних застав з навчальних дисциплін, знань та матеріалів, зібраних під час виробничої практики на підприємствах та на кафедрі, а також з використанням сучасних досягнень науки і техніки, навчальної, науково-технічної літератури, інформаційних матеріалів тощо.

При виконанні індивідуальної самостійної роботи студент повинен дотримуватись чіткості та логічної послідовності, конкретності та обґрунтованості викладення результатів. При цьому у відповідній послідовності необхідно оцінювати та визначати:

- актуальність та відповідність завдання роботи до сучасного стану науки, техніки та промисловості;
- сучасні методи розв'язання задачі та їх порівняльні оцінки;
- зміст виконаних теоретичних досліджень та розрахунків;
- оцінку достовірності отриманих результатів, їх порівняння з аналогічними результатами;
- конструктивні розрахунки та ескізи відповідного обладнання компресорних та газотурбінних установок тощо.

Успішне виконання самостійних індивідуальних або колективних розрахунково-аналітичних завдань сприяє для набуття студентами відповідних мотивацій та преференцій:

- підвищення внутрішньої мотивації навчання;
- можливе створення комфортних умов для навчання, ситуації успіху;
- врахування інтересів студентів, та рівня їх розумових здібностей;
- інтегрування знань з різних навчальних дисциплін та їх усвідомлення;
- орієнтація на самостійне досягнення цілей;
- формування певної кількості навчальних та життєвих компетенцій;
- володіння сучасними інформаційними технологіями;
- творче креативне науково технічне мислення;
- вміння вирішувати нестандартні ситуації;
- здатність постійно підвищувати свій професійний рівень.

ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ЗНАНЬ - САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

А.С. Паламарчук, С.Д. Патюков, Н.Г. Азарова

Основне завдання вищої освіти полягає у формуванні творчої особистості фахівця, здатного до прийняття самостійних креативних рішень, саморозвитку, самоосвіти, інноваційної діяльності. Сьогоденна направленість вітчизняної системи освіти до європейської та світової потребує нових підходів у підготовці кваліфікованих фахівців, основним стовпам яких є збільшення ресурсу самостійної роботи студента. Вирішення цього завдання навряд чи можливо тільки шляхом передачі знань у готовому вигляді від викладача до студента. Необхідно перевести студента з бездіяльного, пасивного споживача на активного деміурга, творця знань, що вміє виокремити та сформулювати проблему, проаналізувати шляхи її вирішення, знайти оптимальний результат і довести та захистити його правильність.

Як відомо, самостійність є найбільш істотною якістю людини як особистості та суб'єкта діяльності. Тому один з основних принципів, на яких побудований весь навчальний процес, визначає, що ніякі знання, не підкріплені самостійною діяльністю, не зможуть стати справжнім надбанням людини. Самостійна робота студентів є невід'ємною частиною навчального процесу та виправданим способом оволодіння матеріалом.

Самостійна робота студента - це форма організації індивідуального вивчення студентами навчального матеріалу, це самостійна діяльність та навчання студента, яку науково-педагогічний працівник планує разом зі студентом, але виконує її студент за завданнями та під методичним керівництвом і контролем науково-педагогічного працівника без його прямої участі. У самому слові «студент» (лат. *studens* - той, хто вчиться) вже закладена потреба наполегливої самостійної роботи над оволодінням глибокими теоретичними знаннями та практичними навиками.

ПЕРЕЛІК ЗВО УКРАЇНИ, ЩО ВЗЯЛИ УЧАСТЬ У II-ВСЕУКРАЇНСЬКІЙ НАУКОВО-МЕТОДИЧНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ

1. Академія рекреаційних технологій і права, м. Луцьк
2. Бахмутський коледж мистецтв ім. І. Карабиця, м. Бахмут
3. Вищий навчальний комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівська медична академія ім. А. Крупинського», м. Львів
4. Вінницький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету, м. Вінниця
5. Горлівський інститут іноземних мов Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет, м. Бахмут
6. Державний заклад «Запорізька медична академія післядипломної освіти Міністерства охорони здоров'я України», м. Запоріжжя
7. ДЗ «Луганський національний університет ім. Т. Шевченка», м. Старобільськ
8. Донецький національний медичний університет, м. Краматорськ
9. Донецький національний медичний університет, м. Кропивницький
10. Донецький національний медичний університет, м. Лиман
11. Донецький національний медичний університет, м. Маріуполь
12. Житомирський торговельно-економічний коледж Київського національного торговельно-економічного університету, м. Житомир
13. Запорізький державний медичний університет, м. Запоріжжя
14. Івано-Франківський національний медичний університет, м. Івано-Франківськ
15. Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, м. Івано-Франківськ
16. Київський національний торговельно-економічний університет, м. Київ
17. Київський національний університет технологій та дизайну, м. Київ
18. Кременчуцький льотний коледж Харківського національного університету внутрішніх справ, м. Кременчук
19. Луцький національний технічний університет, м. Луцьк
20. Маріупольський державний університет, м. Маріуполь
21. Миколаївський коледж Вищого навчального закладу «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна», м. Миколаїв
22. Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ
23. Національний університет оборони України ім. І. Черняховського, м. Київ
24. Національний університет харчових технологій, м. Київ
25. Національний фармацевтичний університет, м. Харків
26. Одеська державна академія технічного регулювання та якості, м. Одеса
27. Одеський національний політехнічний університет, м. Одеса
28. Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова (ОНУ), м. Одеса

- 29.**Полтавський національний педагогічний університет ім. В.Г. Короленка, м. Полтава
- 30.**Східноукраїнський Національний університет ім. В. Даля, м. Сєверодонецьк
- 31.**Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка, м. Тернопіль
- 32.**Українська інженерно-педагогічна академія, м. Харків
- 33.**Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава
- 34.**Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини, м. Умань
- 35.**Харківська медична академія післядипломної освіти, м. Харків
- 36.**Харківський національний медичний університет, м. Харків
- 37.**Центральноукраїнський державний педагогічний університет ім. В. Винниченка, м. Кропивницький

Форми організації самостійної роботи студентів з дисципліни «Інформаційні системи і технології обліку»	
Г.Б. Пчелянська, Т.Д. Маркова	455
Науковий гурток як один із методів самостійної роботи студентів	
К.В. Стасюкова, Л.М. Головаченко	457
Проблеми впровадження дистанційної освіти	
О.В. Тарасова	458
Індивідуальне навчально-дослідне завдання як вид позааудиторної самостійної роботи студента	
О.О. Євтушевська	460
Особливості впровадження технологій дистанційного навчання у ВНЗ	
К.І. Оксенюк	461
WEB-QUEST як форма самостійної роботи здобувача	
Н.О. Дец, Л.О. Ланженко, Д.В. Дец	463
Компоненти електронного навчально-методичного комплексу навчальної дисципліни	
В.Ю. Габрусєв, С.В. Мартинюк	464
Електронні засоби навчання	
Г.І. Шатковська, С.І. Літвинчук	467
Особливості проведення зимового дистанційного модуля 2019-2020 н. р.	
Ф.А. Трішин, Ю.К. Корнієнко	469
Перспективи використання математичного моделювання при запровадженні дистанційного навчання у технологічних ЗВО	
Н.А. Ткаченко, О.П. Чагаровський, Т.Є. Шарахматова	474
Методика вивчення студентами курсу «Комп'ютерне моделювання і проектування процесів газотурбінних і компресорних установок»	
В.О. Буданов	476
Особливості використання засобів дистанційного навчання у сфері вищої освіти в умовах пандемії COVID-19 в Україні	
В.Р. Шишлюк	478
Дистанційне навчання як сучасна форма навчання студентів	
І.О. Кустов, А.О. Донець, Ю.Я. Кузьменко	481
Методологія індивідуальних розрахунково - аналітичних завдань, як вагомих складових самостійної роботи студентів	
В.І. Мілованов, В.М. Ярошенко	482
Підвищення якості знань - самостійна робота студентів	
А.С. Паламарчук, С.Д. Патюков, Н.Г. Азарова	485
ВЕБ-інструменти для ефективно організації дистанційного навчання в умовах надзвичайних ситуацій	
А.Д. Солецька	487
Основи організації дистанційного навчання впрофесійній підготовці випускників ВИПУ	
О.В. Дорошенко, Ю.І. Дем'яненко	490
Особливості організації самостійної роботи студентів при вивченні Економічної теорії	
О.О. Криницька, Т.І. Ткачук	492